

**Uchwała nr I/115/12
Rady Miejskiej w Lubawce
z dnia 26 stycznia 2012 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), art. 4 [1] ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. z 2007 r., Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) oraz w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubawka

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr I/115/12
Rady Miejskiej w Lubawce
z dnia 26 stycznia 2012 r

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2012 – 2016**

Styczeń 2012 r.

Wstęp

Przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane ku członkowi rodziny, powodujące szkody i cierpienie oraz naruszające godność i prawa jednostki. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje to zjawisko jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości poglądy oraz styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Funkcje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu. Zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Klasyfikowana jest jako zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy:

1. **Fizyczna** – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia. To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media, a za jej stosowanie zapadają najczęściej wyroki sądowe. Często okazuje się, że w rodzinie, w której doszło do ostrego ataku fizycznego od lat stosowany był terror psychiczny czy ekonomiczny.
2. **Psychiczna** (emocjonalna) – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, początkowo ignorowana jest nawet przez osoby, które jej doznały. Zaczyna się od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, wyglądu, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, a kończy się na groźbach, oczernianiu, oskarżaniu, poniżaniu, wyśmiewaniu, upokarzaniu, szantażowaniu.
3. **Ekonomiczna** – uniemożliwienie podjęcia pracy, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, uniemożliwienie dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych.
4. **Seksualna** – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych. Zmuszanie do nieakceptowanych przez drugą osobę praktyk i zachowań seksualnych.

5. **Zaniedbanie** – tę formę przemocy stosują najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci. Jest to niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych.

Niezależnie od formy, przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy czy długofalowy, konsekwencje za jej stosowanie określone są w różnych artykułach Kodeksu karnego. Jeżeli zjawisko przemocy ma charakter ciągły zostanie zakwalifikowane jako znęcanie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016 został opracowany zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. oraz jej nowelizacją z dnia 10 czerwca 2010 r., gdzie nałożono na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Aktem prawa miejscowego poruszającym kwestie przemocy jest Uchwała Nr XI/192/08 Rady Miejskiej w Lubawce z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubawka na lata 2008 – 2013. W jednym z celów operacyjnych określa się podniesienie świadomości opiekuńczo – wychowawczej rodziny jako jeden z elementów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W kolejnym podnosi się kwestię konieczności tworzenia zespołów interdyscyplinarnych pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania programu obejmują lata 2012 – 2016. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i modyfikacjom.

Program niniejszy jest skierowany do ogółu mieszkańców gminy Lubawka, w tym szczególnie do tych, którzy są uwikłani w przemoc jako ofiara, sprawca lub świadek przemocy.

I. Analiza problemów społecznych na terenie gminy Lubawka.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy i innych problemów społecznych wykorzystano dane Komisariatu Policji w Lubawce, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce, Powiatowego Urzędu Pracy w Kamiennej Górze oraz Urzędu Miasta w Lubawce.

Struktura ludności:

Na dzień 01.01.2012 r. gmina Lubawka liczyła 11624 mieszkańców w tym,

w wieku przedprodukcyjnym – 1986 osób,

w wieku produkcyjnym – 7686 osób,

w wieku poprodukcyjnym – 1952 osób.

Zjawisko bezrobocia:

Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Lubawka, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamiennej Górze na dzień 31.12.2011 r. wyniosła 815 osób z czego:

- kobiety - 362,
- zamieszkali na wsi – 363,
- z prawem do zasiłku – 187,
- do 25 roku życia – 128,
- długotrwale bezrobotni – 399,
- powyżej 50 roku życia – 225,
- niepełnosprawni – 33,
- bez kwalifikacji zawodowych – 204.

POMOC SPOŁECZNA:

Do dnia 31.12.2011 r. na pomoc społeczną wydatkowano łączną kwotę 1'488'340,20 zł. Pomocą finansową i niefinansową objęto 472 rodziny.

Obok kryterium dochodowego jako główne czynniki dyspanseryzacyjne kwalifikujące do otrzymania pomocy z MGOPS wskazywano bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, wielodzietność, ubóstwo, alkoholizm, potrzebę ochrony macierzyństwa oraz trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Pomocy udzielano także rodzinom niepełnym, wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W roku 2011 z pomocy tutaj skorzystało 141 rodzin z problemem alkoholowym.

ALKOHOLIZM:

W gminie Lubawka zadaniem rozwiązywania problemów alkoholowych zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce, której siedziba znajduje się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce. W skład komisji wchodzi 5 osób przeszkolonych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

GKRPA prowadzi Punkt Konsultacyjny dla osób szkodliwie pijących, uzależnionych i współuzależnionych, który oferuje pomoc trzech terapeutów, dyżurujących w godzinach popołudniowych

W 2011 r. w ramach Punktu Konsultacyjnego, działającego przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce przeprowadzono łącznie ok. 235 konsultacji, oraz 82 zajęcia grupowe, z których skorzystało 78 osób uzależnionych i 23 osoby współuzależnione. Wśród osób współuzależnionych konsultacji udzielono także 11 ofiarom przemocy. Dyżury w punkcie dla współuzależnionych pełnił psycholog kliniczny. W pozostałych grupach funkcjonujących w punkcie dyżury pełnili terapeuci uzależnień.

W okresie luty – grudzień 2011 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 10 posiedzeniach, które odbywały się w każdą ostatnią środę miesiąca. Łącznie w tym okresie wezwano 83 osoby, wobec których prowadzono postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym. Sprawy załatwiane są różnorodnie: 15 z nich zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 12 osób zmotywowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce oraz pracowników socjalnych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce podjęło dobrowolne leczenie w stacjonarnym Zakładzie Lecznictwa Odwykowego, 9 osób zostało skierowanych do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia leczenia w warunkach ambulatoryjnych, 3 osoby podjęły leczenie farmakologiczne uzależnienia od alkoholu. Pozostałe osoby korzystają ze wsparcia terapeutów Punktu Konsultacyjnego, starają się utrzymać trzeźwość a ich funkcjonowanie w środowisku jest monitorowane.

Postępowania o objęcie leczeniem odwykowym wobec tych osób nadal trwają, gdyż jest to działanie z wykorzystaniem różnych narzędzi, które w danym momencie są skuteczne do utrzymania trzeźwości.

PRZEMOC:

Dane Komisariatu Policji w Lubawce:

Rok 2009

Ogółem przeprowadzonych interwencji domowych – 267

- w tym dotyczących przemocy w rodzinie (liczba Niebieskich Kart) – 74

Rok 2010

Ogółem przeprowadzonych interwencji domowych – 229

- w tym dotyczących przemocy w rodzinie (liczba Niebieskich Kart) – 62

Postępowania przygotowawcze w związku z podejrzeniem zaistnienia przestępstwa znęcania, art. 207 k.k. - 12

Rok 2011

Ogółem przeprowadzonych interwencji domowych – 217

- w tym dotyczących przemocy w rodzinie (liczba Niebieskich Kart) – 49

Postępowania przygotowawcze w związku z podejrzeniem zaistnienia przestępstwa znęcania, art. 207 k.k. – 11

Dane Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce

Rok 2011

Liczba postępowań prowadzonych przez Grupy Robocze Miejsko - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działające przy MGOPS w Lubawce - 9

Liczba Niebieskich Kart skierowanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego

w Lubawce – 4 (wszystkie NK założone przez funkcjonariuszy policji)

Wnioski skierowane do prokuratury w związku z powzięciem w toku wykonywanych czynności służbowych informacji o wystąpieniu przemocy w rodzinie – 2

W związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie 1 rodzina musiała opuścić zajmowany wspólnie z oprawcą lokal mieszkalny i została umieszczona w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Rok 2012 - okres 03 - 16 styczeń 2012 r.

Postępowania prowadzone przez Grupy Robocze ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działające przy MGOPS w Lubawce, powołane Uchwałą Przewodniczącego Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego - 4

Liczba Niebieskich Kart skierowanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubawce – 4 (z czego 3 NK założone przez funkcjonariuszy policji oraz 1 NK założona przez przedstawiciela placówki oświatowej)

Wnioski skierowane do prokuratury w związku z powzięciem w toku wykonywanych czynności zawodowych informacji o wystąpieniu przemocy w rodzinie – 2

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie gminy Lubawka należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, pobicia, poniżanie i wyzwiska, zaniedbanie, groźby oraz ośmieszanie.

Trudno w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem „przemocy ukrytej”, czyli toczącej się w rodzinie, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Nadal jest niska wśród społeczeństwa wiedza na temat przemocy co powoduje „przyzwolenie społeczne” dla nagannych działań sprawcy przemocy i obarczanie winą za przemoc samej ofiary.

W 2011 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce pozyskał kwotę 12.000,00 zł na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Środki zostały przyznane z budżetu Województwa Dolnośląskiego na podstawie złożonego przez MGOPS wniosku o dofinansowanie.

W ramach dofinansowania zatrudniono terapeutę prowadzącego oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy. W okresie czerwiec – grudzień 2011 r. z tej formy wsparcia skorzystało 33 sprawców przemocy, którzy skorzystali z 81 konsultacji w ramach programu korekcyjnego dla osób stosujących przemoc.

Część dofinansowania w kwocie 2400,00 zł przeznaczono na zakup publikacji dotyczących przemocy (broszury, książki, plakaty). Wydawnictwa zostały rozdysponowane wśród szkół i ośrodków zdrowia z terenu gminy Lubawka. Część z nich wzbogaciła także bibliotekę MGOPS w Lubawce.

II. Cele programu

1. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Lubawka.
2. Rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
3. Rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc.
4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.
6. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy – podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa nt. problemu przemocy w tym rozwijanie odpowiedzialności i kompetencji społecznych wobec problemu przemocy.
7. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy.

III. Program niniejszy jest spójny z:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Lubawka,
3. Gminnym Programem Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych dla gminy Lubawka.

IV. Zasoby gminy Lubawka w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin w tym z zakresu pracy socjalnej, pedagogiki, terapii uzależnień, profilaktyki, prawa
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i inne jednostki zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i jednostki pełniące funkcję wspierającą:
 - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce,
 - Komisariat Policji w Lubawce,
 - Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce,
 - Punkt Konsultacyjny działający przy MGOPS w Lubawce
 - Prokuratura Rejonowa w Kamiennej Górze,
 - Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze,
 - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
 - Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Kamiennej Górze,
 - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce,
 - Przychodnia „Gambit”,
 - Zespół Szkół Publicznych w Lubawce,

- Zespół Szkół Publicznych w Chełmsku Śląskim,
- Szkoła Podstawowa w Miskowicach,

3. Zasoby lokalowe : Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce jako instytucja zapewniająca obsługę administracyjno – techniczną Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz realizator niniejszego programu posiada w siedzibie tut. Ośrodka pomieszczenia, w których można prowadzić zajęcia wspierające.

V. Realizacja celów programu – działania

1. Realizacja zapisów ujętych w uchwale określającej tryb powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Rada Miejska w Lubawce przyjęła Uchwałę nr I/16/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie określenia trybu, sposobu powoływania i odwoływania członków Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz Uchwałę nr V/46/11 z dnia 31 maja 2011 r. w sprawie zmiany Uchwały nr I/16/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie określenia trybu, sposobu powoływania i odwoływania członków Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

2. Działanie Miejsko - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w sprawach przeciwdziałaniu przemocy.

Burmistrz Miasta Lubawka powołał w drodze Zarządzenia Nr 22/2011 z dnia 23 lutego 2011 r. oraz Zarządzenia Nr 168/2011 z dnia 1 grudnia 2011 r. 8 członków Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, określając jednocześnie Regulamin Pracy Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał natomiast 4 grupy robocze do rozwiązywania problemu przemocy w indywidualnych przypadkach.

3. Współpraca instytucji w ramach funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Na okoliczność pracy w Miejsko – Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym Burmistrz Miasta Lubawka zawarł pisemne porozumienia z instytucjami pracującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy z terenu gminy Lubawka oraz powiatu kamiennogórskiego. Są to instytucje, o których mowa w art.9 a ust.3 i ust.4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

4. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Podjęcie działań interwencyjnych będzie odbywać się w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” oraz Regulaminem Pracy Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przedstawiciel instytucji uprawniony do wypełnienia Niebieskiej Karty przekaże formularz A do Przewodniczącego Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, celem kontynuacji procedury NK przed Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym. Przewodniczący Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zdecyduje o skierowaniu danej sprawy do grupy roboczej, decydując jednocześnie o jej składzie.

5. Realizacja indywidualnego planu pomocy rodzinie w ramach procedury Niebieskie Karty.

W związku z indywidualnym planem pomocy rodzinie realizowane są m.in. następujące działania realizowane przez uprawnione do tego instytucje:

- a) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku, informacja o możliwości korzystania ze wsparcia finansowego pomocy społecznej, powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dzieci, skierowanie dzieci do placówki wsparcia dziennego,
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - poinformowanie o możliwościach zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, skierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, skierowanie do udziału w grupie terapeutycznej
- c) Policja – systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poinformowanie o możliwości przeprowadzenia bezpłatnego badania lekarskiego w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy,
- d) Oświata – objęcie dziecka pomocą psychologiczno – pedagogiczną w przedszkolu lub szkole, objęcie rodziców/opiekunów pomocą psychologiczno – pedagogiczną w formie porad, konsultacji, warsztatów lub szkoleń, konsultacja w poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, skierowanie do pomocy terapeutycznej,
- e) Ochrona zdrowia – skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza POZ ze wskazaniem co do dalszych ewentualnych konsultacji medycznych, skierowanie ofiary przemocy na konsultacje psychiatryczne, skierowanie ofiary przemocy do lekarza w celu przeprowadzenia bezpłatnego badania lekarskiego dla uzyskania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

6. Kierowanie ofiar przemocy w rodzinie do Punktu Konsultacyjnego działającego przy MGOPS w Lubawce, w którym dyżuruje terapeuta pracujący z osobami doświadczającymi przemocy oraz rozwój oferty pomocowej w ramach Punktu Konsultacyjnego m.in. poprzez utworzenie grupy wsparcia lub samopomocowej dla osób doświadczających przemocy.
7. Kierowanie osób doświadczających przemocy w rodzinie, w których występuje problem alkoholowy do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kamiennej Górze w celu podjęcia terapii współuzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki interwencji kryzysowej oraz ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w zakresie zapewnienia miejsc w tych placówkach osobom doznającym przemocy.
9. Zapewnienie w zależności od potrzeb bezpłatnych porad prawnych dla osób doznających przemocy.
10. Udzielanie bezpłatnej pomocy medycznej osobie doświadczającej przemocy m.in. poprzez umożliwienie dostępu do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy oraz umożliwienie bezpłatnej pomocy psychiatrycznej.
11. Kierowanie dzieci z rodzin dotkniętych dysfunkcjami w tym przemocą do Świetlicy Środowiskowej „Promyczek” w Lubawce, celem wsparcia dziecka m.in. pomocą socjoterapeutyczną.
12. Zapewnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy.
13. Izolowanie sprawców od ofiar poprzez występowanie do prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych, pomoc ofiarom przemocy w sporządzaniu wniosków o eksmisję osób stosujących przemoc ze wspólnie zajmowanego lokalu mieszkalnego.
14. Występowanie do prokuratury z wnioskiem o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się lub w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.
15. Występowanie do Sądu Rejonowego z wnioskiem o ingerencję w wychowanie dzieci z rodzin, w których wystąpiło zjawisko przemocy.
16. Występowanie do Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej z wnioskiem o podjęcie działań mających na celu odwieszenie kary pozbawienie wolności bądź odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia z zakładu karnego osób, które w okresie próby rażąco naruszyły porządek prawny m.in. poprzez ponowne stosowanie przemocy w rodzinie.
17. Prowadzenie rozmów motywujących sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

18. **Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.**
19. **Prowadzenie rozmów motywujących z osobą stosującą przemoc, nadużywającą alkohol, do podjęcia leczenia odwykowego.**
20. **Prowadzenie działań w zakresie zobowiązania osoby stosującej przemoc, nadużywającej alkohol do podjęcia przymusowego leczenia odwykowego.**
21. **Wdrażanie programów pracy ze sprawcami przemocy – prowadzenie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz grup terapeutycznych.**
22. **Wzmacnianie zasobów gminy Lubawka w zakresie realizacji niniejszego programu poprzez szkolenie pracowników instytucji służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.**
23. **Działania obejmujące profilaktykę i edukację społeczną w zakresie przemocy, które będą prowadzone m.in. poprzez:**
 1.) rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”,
 2.) udzielanie informacji nt. praw osób będących ofiarami przemocy,
 3.) informacja o sankcjach karnych wynikających ze stosowania przemocy oraz znęcania,
 4.) organizację zajęć warsztatowych dla uczniów szkół z terenu gminy z zakresu promowania zachowań nieagresywnych,
 5.) organizację zajęć edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i rozwijania umiejętności wychowawczych wolnych od przemocy,
 6.) działalność informacyjna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in. poprzez dystrybucję broszur i wydawnictw z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 7.) opracowanie i dystrybucja broszury zawierającej informacje o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym z jednoczesnym uwzględnieniem pojęć z zakresu przemocy, prawach ofiary przemocy, sankcjach karnych za jej stosowanie, informacji nt. wszystkich form przemocy w tym psychicznej w związku z panującym w społeczeństwie stereotypem o niemożności wyciągnięcia sankcji karnych za jej stosowanie,
 8.) organizacja 1 raz w roku konkursu dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych tematycznie nawiązującego do przeciwdziałania przemocy,
 9.) zakup tablicy informacyjnej, która zostanie umieszczona na budynku siedziby Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania w Rodzinie w ramach działań informacyjnych na rzecz społeczności lokalnej

24. Działania monitorujące pracę poszczególnych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

25. Dokumentowanie działań podejmowanych w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym m.in. w ramach procedury Niebieskie Karty.

VI. Realizatorzy niniejszego programu :

Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i podmioty wchodzące w skład gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. które podpisały Porozumienia o współpracy w ramach Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Merytoryczną obsługę zadań zapewnia Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce.

Program będzie realizowany od dnia jego uchwalenia do 31 grudnia 2016 r.

VII. Ewaluacja.

Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (co najmniej 1 raz w roku) dokonywaną w ramach wszystkich elementów systemu.

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

1. Liczba Niebieskich Kart,
2. Ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji w tym w ramach Punktu Konsultacyjnego,
3. Ilość osób, które wzięły udział w programie dla sprawców przemocy,
4. Ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych.

Do działań ewaluacyjnych zobowiązane są wszystkie podmioty pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym podmioty, które podpisały porozumienie o współpracy w ramach Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

VIII. Budżet programu

Realizacja programu finansowana będzie ze środków własnych gminy Lubawka, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.